LAST MOMENT

GILLETTE & TOLERANCE

(GOOD AND EVIL)

FERDINANDO FREGA

GILLETTE & VERDRAAGSAAMHEID

’n Manifes in twaalf bewegings, in kort reëls geskryf: die goeie is nie natuurlik nie, maar broos, doelbewus en duur; die bose is funksioneel en het geen monsters nodig nie; daar is geen neutraliteit nie en geen gemeenskap vorm rondom die lees nie. Dit sluit af met die skrywer wat hom onttrek en ’n brief wat die leser om ’n standpunt vra, nie om instemming nie.

I. ’N ONGEVRAAGDE UITGANGSPUNT

Hierdie teks is nie geskryf om te behaag nie.
Dit is nie geskryf om te leer nie.
Dit is nie geskryf om te red nie.

Dit bestaan omdat sommige mense genoeg gesien het.
En sodra jy dit gesien het, is voorgee nie meer moontlik nie.
Die Goeie kom nie vanself nie.
Die Bose wel.
Dit is nie ’n mening nie.
Dit is ’n onaangename feit.

II. DIE VALSE ONSKULD VAN DIE GOEIE

Die Goeie is nie natuurlik nie.
Dit is broos, doelbewus en duur.
Wie glo dat die Goeie spontaan is,
moes dit nog nooit regtig verdedig nie.
Die Goeie eis:
• teenwoordigheid
• inspanning

• selfbeheersing
• verlies
Die Goeie groei nie in gemak nie.
Die Goeie groei teen die stroom in.
Daarom word dit dikwels vir swakheid aangesien.

III. DIE NORMALITEIT VAN DIE BOSE

Die Bose hoef nie opgeroep te word nie.
Dit het geen rituele nodig nie.
Dit het geen monsters nodig nie.
Die Bose is funksioneel.
Dit pas aan.
Dit regverdig homself.
Dit smelt saam.
Die Bose skree nie.
Die Bose verduidelik.
Dit sê vir jou:
• “Dit is nie nou die tyd nie.”
• “Dit is nie my verantwoordelikheid nie.”
• “Daar is geen alternatief nie.”
• “Dit is hoe dinge werk.”
Die Bose floreer in normaliteit.

IV. DAAR IS GEEN NEUTRALITEIT NIE

Neutraliteit is ’n gemaklike mite
uitgedink deur dié wat nie bereid is om die prys van keuse te betaal nie.

Elke nie-keuse is ’n keuse.
Elke uitstel is ’n oorgawe.

Elke regverdiging is ’n handtekening.

Wie nie die Goeie kies nie,
is nie neutraal nie.
Hulle maak ruimte vir die Bose.

V. DIE GOEIE IS NIE VRIENDELIK NIE

Die Goeie troos nie.
Dit kalmeer nie.
Dit stel nie gerus nie.
Die Goeie ontbloot.
Dit plaas jou voor die spieël
wanneer jy eerder ’n verskoning sou wou hê.
Dit eis verantwoording:
• vir wat jy vermy het
• vir wat jy geregverdig het
• vir wat jy “nodig” genoem het
Die Goeie eis samehang,
nie suiwerheid nie.

VI. DIE BOSE IS NIE WREED NIE

Die Bose bied homself selde as wreedheid aan.
Dit bied homself as noodsaaklikheid aan.
Dit het ’n werk.
Dit het ’n gesin.
Dit het ’n agtenswaardige rol.
Die werklike Bose:
• vernietig nie met geweld nie.
• val nie openlik aan nie.
• vreet stil-stil weg.

Dit word bedryf deur dié
wat skade aanrig
sonder om hul hande vuil te maak
en sonder om sosiale goedkeuring te verloor.

VII. STORIES SPREEK NIE VRY NIE

Stories help ons verstaan.
Maar hulle red nie.
Stories roer emosies.
Maar hulle besluit nie.
Jy kan deurmaak:
• siekte
• verlies
• verraad
• onreg
• diep lyding
En onveranderd bly.
Pyn maak jou nie beter nie.
Dit maak jou meer sigbaar.

VIII. VERANTWOORDELIKHEID

Niks wat jy deurgemaak het,
maak jou outomaties “goed” nie.
Dit maak jou verantwoordelik.
Elke pyn wat nie omskep word nie,
word gif.
Elke wond wat as verskoning gebruik word,
word ’n wapen teen ander.

Verantwoordelikheid is waar die vertelling eindig
en die etiek begin.

IX. DIE EENSAAMHEID VAN DIE GOEIE

Die Goeie is dikwels alleen.
Dit het geen gehoor nie.
Dit kry geen applous nie.
Dit bied geen onmiddellike opbrengs nie.
Dit is ’n klein daad
wat verrig word wanneer niemand kyk nie.
Dit is ’n grens wat jy jouself oplê
wanneer dit makliker sou wees om voordeel te trek.
Die Goeie verander nie die wêreld nie.
Dit verander die rigting.

X. DIE NOODLOT AS LEUEN

Die noodlot is ’n elegante verskoning
om die gewig van keuse te vermy.

Daar is geen noodlot wat jou vryspreek nie.
Daar is net ’n reeks besluite
wat nooit eerlik in die oë gekyk is nie.

Toeval kan jou pad kruis.
Maar jy besluit
wat om daarmee te doen.

Geluk is nie ’n geskenk nie.
Dit is verantwoordelikheid vooraf.

XI. DIE LYN

Daar kom ’n oomblik
wanneer verwarring nie meer moontlik is nie.

Aan die een kant:
dié wat weet dat hulle tot die Bose in staat is
en kies om dit nie te pleeg nie.

Aan die ander kant:
dié wat hulself “goed” noem
om glad nie te hoef te kies nie.

Dit is die lyn.
Daar is geen ander nie.

XII. GEEN GEMEENSKAP NIE

Hierdie manifes
skep nie ’n gemeenskap nie.
Dit bied geen plek om te behoort nie.
Dit bied geen toevlug nie.
Wie bly,
doen dit alleen.
Wie gaan,
word nie gekeer nie.

DIE SKRYWER ONTTREK HOM

Ná hierdie teks
is daar geen voortsetting nie.
Daar is geen verduideliking nie.
Daar is geen skrywer nie.

Die skrywer onttrek hom
omdat hy nie meer nodig is nie.
Net die leser bly oor,
alleen met sy keuses.

Openbaring

Die Goeie maak jou nie beter nie.
Die Bose maak jou nie slegter nie.
Hulle openbaar jou.
Hulle openbaar wie jy is
wanneer niemand kyk nie
en daar niemand is om te oortuig nie.

Afsluiting

As jy hier is op soek na troos,
is dit die verkeerde teks.
As jy na ’n sedeles gesoek het,
het jy jou tyd gemors.

As jy iemand soek om te blameer,
kyk om jou rond.

Dit is nie ’n les nie.
Dit is ’n lyn.

Die kring is gesluit.

BRIEF AAN DIE LESERS

Jy is nie per toeval hierheen gebring nie,
maar toeval spreek jou nie vry nie.
Nuuskierigheid is nie onskuld nie.

Dit is ’n toets.
Wat jy gelees het, vra nie instemming nie.
Dit vra ’n standpunt.
As jy ongemak gevoel het, is dit omdat iets geraak is.
As jy niks gevoel het nie, is dit ook ’n antwoord.
Hierdie teks soek nie geloof nie.
Dit bied geen leiding nie.
Dit belowe geen verligting nie.
Dit laat jou met wat oorbly
wanneer verduidelikings eindig.
Geen skrywer staan nou agter hierdie woorde nie.
Geen gemeenskap wag op jou nie.
Geen gevolgtrekking sal volg nie.

Net jou keuses gaan voort.
Maak die bladsy toe wanneer jy gereed is.
Nie vroeër nie.
Die Skrywer Onttrek Hom
—
Wat volg

is nie

leerstelling nie.

Dit is

besinning.

—

Ferdinando Frega